

EEN GROENER
NEDERLAND
BEGINT IN
JE EIGEN
TUIN

GEMEENSCHAPPELIJK GROEN

DRAPENIERS- GAARDE

Deze publicatie is onderdeel van een reeks 'best practice' voorbeelden vanuit 'Een groener Nederland begint in je eigen tuin' in opdracht van het Ministerie van IenW. Voor meer voorbeelden, [klik hier](#).

Woningstichting: Haag Wonen

Projectbeschrijving

Het project in De Drapeniersgaarde, Den Haag Zuidwest, omvat de aanpak en herinrichting van drie binnentuinen door woningcorporatie Haag Wonen. De tuinen zijn klimaatadaptief ingericht omdat ze nu meer regenwater bergen. Deze extra waterberging is gerealiseerd door de hemelwaterafvoeren los te koppelen en het regenwater op te vangen in wadi's. Daarnaast zijn er sociale elementen voor de bewoners toegevoegd zoals gemeenschappelijke moestuinen, waterpompen voor water geven en extra zitplekken. De concrete invulling van deze plannen is gezamenlijk met de bewoners bepaald.

Doel:

- ✓ Ervaring opdoen met het klimaatadaptief maken van binnentuinen op grotere schaal.
- ✓ Samenwerken met bewoners en meerdere stakeholders.

Schaalgrootte & Planning

Het hele project had een doorlooptijd van 1 jaar. Hierna zijn nog aanvullende wensen van bewoners geïnventariseerd waarvan sommige nog worden uitgevoerd.

Initiatiefnemer, betrokken partijen & samenwerkingen

Haag Wonen: initiatiefnemer en investeerder

Hovenier Engelsman: ketenpartner en uitvoerder

Hoogheemraadschap Delfland: meedenker, kennisleverancier en subsidieverstrekker

Gemeente Den Haag: meedenker en vergunningverstrekker

Wageningen Universiteit & Research: meedenker en kennisleverancier

Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor Den Haag e.o.: onbetaald adviseur voor bomeninventarisatie

Participatietraject bewoners

Bewoners zijn zoveel mogelijk betrokken bij het co-creatie proces van het binnentuinontwerp.

In het begin, nog vóór eerste ontwerp, mochten bewoners met ideeën komen. Daarnaast konden kinderen hun ideale tuin tekenen waarvoor een prijs te winnen was.

Hierna is het participatietraject, helaas door corona, op een wat lager pitje gezet.

Na corona is door Haag Wonen een interactieve inhaalslag gemaakt door alsnog te inventariseren wat bewoners willen.

De uiteindelijke moestuinen zijn voortgekomen door het participatietraject. De moestuinen worden door de bewoners zelf beheert in samenwerking met een extern begeleider die kennis van tuinieren heeft.

Belangrijkste succesfactoren tijdens het participatietraject waren enthousiaste bewoners en een enthousiaste externe partij/begeleidster met kennis van moestuinen.

Lessons Learned

Haag Wonen is bij de aanleg van de tuinen geen bijzondere uitdagingen tegengekomen. Elke uitdaging was met 'het op tijd (dus zo vroeg mogelijk) signaleren' en het 'goede open gesprek aan te gaan' op te lossen. Daarnaast is het belangrijk aan de voorkant goede afspraken te maken over rollen, taken, bevoegdheden, planning en budget. Alles valt en staat met goed projectmanagement.

De belangrijkste les is geleerd na de natte herfst van 2023. De vele regen heeft namelijk alsnog voor wateroverlast gezorgd ondanks de wadi's. Bij langdurige neerslag blijken de wadi's niet voldoende gedimensioneerd. Hierom overweegt Haag Wonen in overleg met de hovenier alsnog pompen te plaatsen.

Uiteindelijk dus een veelal geslaagd project welke zowel corporatie als bewoners enthousiast heeft gemaakt. Met als resultaat: veel publiciteit, Klimaatkrachtig Delfland prijs gewonnen en de tuinen zien er goed uit.

Colofon

Foto: Peter Willemse (Haag Wonen)

Redactie en vormgeving: Tekst aangeleverd door Peter Willemse (Haag Wonen), Redactie door Yoeri Nelis (Groene Huisvesters) en Mirko van Ingen (Samen Klimaatbestendig)

Maart 2024

Beeldmateriaal

Moestuinen Participatietraject

Wadi

Biodiversiteit

Circulair hergebruik materiaal

Speelelementen

Afkoppeling HWA

Participatietraject Bewoners

